

# Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

---

## Naturvårdsverkets föreskrifter om ändring i föreskrifter (NFS 1999:7) om artskydd;

**NFS 1999:12**

Utkom från trycket  
den 9 december 1999

beslutade den 3 november 1999.

Med stöd av 1 a § artskyddsförordningen (1998:179)<sup>1</sup> föreskriver  
Naturvårdsverket att bilaga 1 skall ha följande lydelse.<sup>2</sup>

---

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2000, varvid Statens  
Naturvårdsverks kungörelse med föreskrifter om fridlysning av vissa djurarter  
(SNFS 1985:4) samt kungörelse med föreskrifter om fridlysning av vissa  
växtarter (SNFS 1992:3) upphävs.

NATURVÅRDSVERKET

LARS-ERIK LILJELUND

*Marianne Wetterin*  
(Vattenmiljöenheten)

---

<sup>1</sup> I dess lydelse 1999:550

<sup>2</sup> Jämför rådets direktiv 92/43 EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda  
djur och växter (EgT nr L 206, 22.07.1992, s 7, Celex 392L0043).

## Djur och växter som är fridlysta enligt miljöbalken i hela landet

1. Det är förbjudet att inom landet plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada vilt levande exemplar av följande arter. Det är också förbjudet att ta bort eller skada frön eller andra delar från dessa arter.

### a. Kärlväxter

Orkidéer - samtliga arter (familjerna *Orchidaceae* och *Cypripediaceae*)

Alpklöver (*Trifolium alpestre*)

Alvarmalört (*Artemisia oelandica*)

Alvarstånds (*Senecio jacobaea* ssp. *gotlandicus*)

Avarönn (*Sorbus teodori*)

Backsippa (*Anemone pulsatilla* ssp. *pulsatilla*)

Baggsöta (*Gentiana purpurea*)

Bergviol (*Viola collina*)

Blekgentiana (*Gentianella aurea*)

Blockhavsdraba (*Draba cacuminum*)

Bohusmarrisp (*Limonium humile*)

Bohusranunkel (*Ranunculus cymbalaria*)

Bottnisk malört (*Artemisia campestris* ssp. *bottnica*)

Brun ögontröst (*Euphrasia salisburgensis* var. *schoenicola*)

Brunbräken (*Asplenium adulterinum*)

Buskvicker (*Vicia dumetorum*)

Bågstarr (*Carex maritima*)

Bäckfräne (*Rorippa microphylla*)

Cypresslummer (*Lycopodium complanatum* ssp. *chamaecyparissus*)

Dansk iris (*Iris spuria*)

Drakblomma (*Dracocephalum ruyschiana*)

Dvärgjohannesört (*Hypericum humifusum*)

Dvärglåsbräken (*Botrychium simplex*)

Fin tofsäxing (*Koeleria macrantha*)

Finnklint (*Centaurea phrygia*)

Finnros (*Rosa acicularis*)

Finnstarr (*Carex atherodes*)

Finnstjärnblomma (*Stellaria fennica*)

Finnögontröst (*Euphrasia rostkoviana* ssp. *fennica*)

Fjädergräs (*Stipa pennata*)

Fjällbrud (*Saxifraga cotyledon*)

Fjällkrassing (*Braya linearis*)

Fjälltrift (*Armeria maritima* ssp. *sibirica*)

Fjällvallmo (*Papaver radicum*)

Fjällviva (*Primula scandinavica*)

Flikstånds (*Senecio erucifolius*)

Flockarun (*Centaureum erythraea* var. *erythraea*)

Flytsvalting (*Luronium natans*)

Fältnarv (*Sagina ciliata*)

Fältnocka (*Tephrosieris integrifolia*)

Gaffelglim (*Silene dichotoma*)

Gatmålla (*Chenopodium murale*)

Glansbräken ( *Asplenium adiantum-nigrum* )  
Glimmerört (broskbägare) ( *Illecebrum verticillatum* )  
Gotlandsranunkel ( *Ranunculus ophioglossifolius* )  
Gotlandssippa ( *Anemone pulsatilla* ssp. *gotlandica* )  
Gotlandstrav ( *Arabis planisiliqua* )  
Gotländsk haverrot ( *Tragopogon crocifolius* )  
Gotländsk nunneört ( *Corydalis gotlandica* )  
Grenigt kungsljus ( *Verbascum lychnitis* )  
Grusnarv ( *Arenaria humifusa* )  
Gulkronill ( *Hippocrepis emerus* )  
Hedblomster ( *Helichrysum arenarium* )  
Hedjohannesört ( *Hypericum pulchrum* )  
Hjorttunga ( *Asplenium scolopendrium* )  
Humlesuga ( *Stachys officinalis* )  
Huvudarun ( *Centaurium erythraea* var. *capitatum* )  
Hällebräcka ( *Saxifraga osloënsis* )  
Hänggräs ( *Arctophila fulva* )  
Höstlåsbräken ( *Botrychium multifidum* )  
Ishavshästsvans ( *Hippuris tetraphylla* )  
Jämtlandsmaskros ( *Taraxacum crocodes* )  
Jättefräken ( *Equisetum telmateia* )  
Jättemöja ( *Ranunculus fluitans* )  
Kalkdån ( *Galeopsis angustifolia* )  
Kalkkrassing ( *Sisymbrium supinum* )  
Kalvnos ( *Misopates orontium* )  
Kamomillkulla ( *Anthemis cotula* )  
Karlsösallat ( *Mulgedium quercina* )  
Kattmynta ( *Nepeta cataria* )  
Klibbig fetknopp ( *Sedum villosum* )  
Klintsnyltrot ( *Orobancha elatior* )  
Klipplök ( *Allium lineare* )  
Klockgentiana ( *Gentiana pneumonanthe* )  
Klotullört ( *Filago vulgaris* )  
Klöversnyltrot ( *Orobancha minor* )  
Knippnejlika ( *Dianthus armeria* )  
Knölnate ( *Potamogeton trichoides* )  
Knölvial ( *Lathyrus tuberosus* )  
Kolstarr ( *Carex holostoma* )  
Kransborre ( *Marrubium vulgare* )  
Kritsuga ( *Ajuga genevensis* )  
Krypfloka ( *Apium inundatum* )  
Kustgullpudra ( *Chrysosplenium oppositifolium* )  
Kärnocka ( *Tephrosia palustris* )  
Kärnäva ( *Geranium palustre* )  
Laestadiusvallmo ( *Papaver laestadianum* )  
Lappranunkel ( *Ranunculus lapponicus* )  
Lappvallmo ( *Papaver radicum* ssp. *hyperboreum* )  
Lappviol ( *Viola rupestris* ssp. *relicta* )  
Luddvedel ( *Oxytropis pilosa* )  
Luddvårlök ( *Gagea villosa* )  
Marrisp ( *Limonium vulgare* )

Martorn ( *Eryngium maritimum* )  
Mistel ( *Viscum album* )  
Mjältbräken ( *Asplenium ceterach* )  
Mosippa ( *Anemone vernalis* )  
Murggrönsmöja ( *Ranunculus hederaceus* )  
Myrbräcka ( *Saxifraga hirculus* )  
Mångfingerört ( *Potentilla multifida* )  
Nipsippa ( *Anemone patens* )  
Norskoxel ( *Sorbus norvegica* )  
Nålginst ( *Genista anglica* )  
Nålkörvel ( *Scandix pecten-veneris* )  
Näbbtrampört ( *Polygonum oxyspermum* )  
Ostronört ( *Mertensia maritima* )  
Parksmörblomma ( *Ranunculus acris ssp. friesianus* )  
Piploka ( *Pleurospermum austriacum* )  
Pipstäkra ( *Oenanthe fistulosa* )  
Polarblära ( *Silene furcata ssp. angustiflora* )  
Polarsmörblomma ( *Ranunculus sulphureus* )  
Polarstjärnblomma ( *Stellaria longipes* )  
Portlakmålla ( *Atriplex portulacoides* )  
Praktnejlika ( *Dianthus superbus* )  
Raggarv ( *Cerastium brachypetalum* )  
Raggdraba ( *Draba subcapitata* )  
Raggfingerört ( *Potentilla robbinsiana* )  
Revsvalting ( *Baldellia repens* )  
Rosenlök ( *Allium carinatum* )  
Rutläsbräken ( *Botrychium matricariifolium* )  
Rysk drakblomma ( *Dracocephalum thymiflorum* )  
Ryssbräken ( *Diplazium sibiricum* )  
Ryssnarv ( *Moehringia lateriflora* )  
Röllikesnyltrot ( *Orobanche purpurea* )  
Sandlusern ( *Medicago minima* )  
Sandmålla ( *Atriplex laciniata* )  
Sandnejlika ( *Dianthus arenarius* )  
Sandnörel ( *Minuartia viscosa* )  
Sandvedel ( *Astragalus arenarius* )  
Silverviol ( *Viola alba* )  
Sjönajas ( *Najas flexilis* )  
Skogsrör ( *Calamagrostis chalybaea* )  
Skuggbräken ( *Polystichum braunii* )  
Smalbladig lungört ( *Pulmonaria angustifolia* )  
Smalstäkra ( *Oenanthe lachenalii* )  
Smultronfingerört ( *Potentilla sterilis* )  
Småfrossört ( *Scutellaria minor* )  
Småsvalting ( *Alisma wahlenbergii* )  
Smällvedel ( *Astragalus penduliflorus* )  
Snöfryle ( *Luzula arctica* )  
Spetsfingerört ( *Schistophyllum bifurcum* )  
Spetsnate ( *Potamogeton acutifolius* )  
Spjutsporre ( *Kickxia elatine* )  
Stinkmålla ( *Chenopodium vulvaria* )

Stor haverrot ( *Tragopogon dubius* )  
Stor låsbräken ( *Botrychium virginianum* )  
Stor sandlilja ( *Anthericum liliago* )  
Stor tofsäxing ( *Koeleria grandis* )  
Stor ögontröst ( *Euphrasia rostkoviana ssp. rostkoviana* )  
Storfryle ( *Luzula sylvatica* )  
Storviol ( *Viola elatior* )  
Strandbräsma ( *Cardamine parviflora* )  
Strandsötväppling ( *Melilotus dentatus* )  
Strandvallmo ( *Glaucium flavum* )  
Strandvedel ( *Astragalus danicus* )  
Strandviva ( *Primula nutans* )  
Strimfibbla ( *Leontodon saxatilis* )  
Styvnate ( *Potamogeton rutilus* )  
Svarttåg ( *Juncus anceps* )  
Svensk ögontröst ( *Euphrasia stricta var. suecica* )  
Sydmaskros ( *Taraxacum austrinum* )  
Sätergentiana ( *Gentianella campestris var. islandica* )  
Sötgräs ( *Cinna latifolia* )  
Timjansnyltrot ( *Orobanche alba* )  
Tistelsnyltrot ( *Orobanche reticulata* )  
Topplåsbräken ( *Botrychium lanceolatum* )  
Tysk ginst ( *Genista germanica* )  
Uddbräken ( *Polystichum aculeatum* )  
Venhavre ( *Trisetum subalpestre* )  
Våradonis ( *Adonis vernalis* )  
Vårvial ( *Lathyrus sphaericus* )  
Västkustros ( *Rosa elliptica ssp. inodora* )  
Åkerros ( *Rosa agrestis* )  
Ängskorn ( *Hordeum secalinum* )  
Ängslost ( *Bromus racemosus* )  
Ängssalvia ( *Salvia pratensis* )  
Ängssilja ( *Silaum silaus* )  
Ärtvicker ( *Vicia pisiformis* )  
Ävjepilört ( *Persicaria foliosa* )  
Ölandskungsljus ( *Verbascum densiflorum* )

## **b. Mossor**

Gotländsk hättmossa ( *Orthotrichum rogeri* )  
Grön sköldmossa ( *Buxbaumia viridis* )  
Hårklomossa ( *Dichelyma capillaceum* )  
Käppkrokmossa ( *Hamatocaulis vernicosus* )  
Långskaftad svanmossa ( *Meesia longiseta* )  
Mikroskapania ( *Scapania massalongi* )  
Nordisk klipptuss ( *Cynodontium suecicum* )  
Pyramidmossa ( *Pyramidula tetragona* )  
Skirmossa ( *Hookeria lucens* )  
Vedkvastmossa ( *Dicranum viride* )  
Vedtrådmossa ( *Cephalozia macounii* )

### **c. Lavar**

Elfenbenslav ( *Heterodermia speciosa* )  
Getlav ( *Flavoparmelia caperata* )  
Hårig skrovellav ( *Lobaria hallii* )  
Jättesköldlav ( *Cetrelia olivetorum* )  
Långskägg ( *Usnea longissima* )  
Stiftärrlav ( *Sticta fuliginosa* )  
Varglav ( *Letharia vulpina* )  
Ärrlav ( *Sticta sylvatica* )

### **d. Svampar**

Bombmurkla ( *Sarcosoma globosum* )  
Igelkottstaggsvamp ( *Hericium erinaceus* )  
Doftticka ( *Haploporus odorus* )  
Saffransticka ( *Aurantioporus croceus* )  
Storporig brandticka ( *Pycnoporellus alboluteus* )

### **Undantag kärlväxter**

Utan hinder av ovanstående förbud under 1a. får markägare och nyttjanderättsinnehavare skörda vilt levande exemplar av följande art för försäljning, om det sker för att vårda värdträdet och om den berörda populationens fortbestånd inte påverkas negativt.

Mistel ( *Viscum album* )

### **Undantag kärlväxter och mossor**

Utan hinder av ovanstående förbud under 1 a. och b. får insamling av beläggexemplar som är av betydelse för dokumentering av arten ske för följande arter, om det inte finns något annat tillfredsställande alternativ och den berörda populationens fortbestånd inte påverkas negativt.

Den som ansvarat för en insamling skall senast den 31 januari varje år redovisa till länsstyrelsen vilka arter som insamlats föregående år, antalet exemplar av dessa, var de insamlats, samt syftet med insamlingen. Fullständiga fynduppgifter för nya lokaler, samt uppgift om i vilken samling exemplaren förvaras, skall lämnas till ArtDatabanken vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala. Det insamlade materialet skall vara tillgängligt för forskning.

Grön sköldmossa ( *Buxbaumia viridis* )  
Hårklomossa ( *Dichelyma capillaceum* )  
Käppkrokmossa ( *Hamatocaulis vernicosus* )  
Långskaftad svanmossa ( *Meesia longiseta* )  
Nordisk klipptuss ( *Cynodontium suecicum* )  
Norskoxel ( *Sorbus norvegica* )  
Pyramidmossa ( *Pyramidula tetragona* )  
Skogsrör ( *Calamagrostis chalybaea* )  
Styvnete ( *Potamogeton rutilus* )

2. Det är förbjudet att inom landet gräva eller dra upp vilt levande exemplar av följande arter med rötterna. Det är också förbjudet att plocka eller på annat sätt insamla exemplar av dessa arter för försäljning eller andra kommersiella ändamål.

#### **a . Kärlväxter**

Blåsippa ( *Anemone hepatica* )

Gullviva ( *Primula veris* )

Lummerväxter - samtliga arter (familjen *Lycopodiaceae* )

3. Det är förbjudet att inom landet döda, skada, fånga eller på annat sätt insamla vilt levande exemplar av följande arter. Det är också förbjudet att ta bort eller skada dessa arters ägg, rom, larver eller bo.

#### **a. Kräldjur**

Gotlandssnok ( *Natrix natrix* ssp. *gotlandica* )

Hasselsnok ( *Coronella austriaca* )

Huggorm ( *Vipera berus* )

Kopparödla ( *Anguis fragilis* )

Sandödla ( *Lacerta agilis* )

Skogsödla ( *Lacerta vivipara* )

Snok ( *Natrix natrix* )

#### **b. Groddjur**

Grönfläckig padda ( *Bufo viridis* )

Gölgroda ( *Rana lessonae* )

Klockgroda ( *Bombina bombina* )

Långbensgroda ( *Rana dalmatina* )

Lökgroda ( *Pelobates fuscus* )

Lövgroda ( *Hyla arborea* )

Mindre vattensalamander ( *Triturus vulgaris* )

Stinkpadda ( *Bufo calamita* )

Större vattensalamander ( *Triturus cristatus* )

Vanlig groda ( *Rana temporaria* )

Vanlig padda ( *Bufo bufo* )

Åkergroda ( *Rana arvalis* )

Ätlig groda ( *Rana esculenta* )

#### **c. Rygggradslösa djur**

Apollofjäril ( *Parnassius apollo* )

Boknätfjäril ( *Euphydryas (Hypodryas) maturna* )

Bokskogslöpare ( *Carabus intricatus* )

Bred gulbrämad dykare ( *Dytiscus latissimus* )

Bred paljettdykare ( *Graphoderus bilineatus* )

Brun gräsfjäril ( *Coenonympha hero* )

*Cardiophorus gramineus* (knäppare)

Cinnoberbagge ( *Cucujus cinnaberinus* )

Citronfläckad kärrtrollslända ( *Leucorrhina pectoralis* )

Dårgräsfjäril ( *Lopinga achine* )  
Ekoxe ( *Lucanus cervus* )  
*Eresus cinnaberinus* (spindel)  
Grön flodtrollslända ( *Ophiogomphus cecilia* )  
Grön mosaiktrollslända ( *Aeshna viridis* )  
Hårig dolkstekel ( *Scolia hirta* )  
*Lacon lepidopterus* (knäppare)  
*Lacon querceus* (knäppare)  
*Leucorrhina albifrons* (trollslända)  
*Leucorrhina caudalis* (trollslända)  
Läderbagge ( *Osmoderma eremita* )  
Mnemosynefjäril ( *Parnassius mnemosyne* )  
*Reitterelater dubius* (knäppare)  
Stor ekbock ( *Cerambyx cerdo* )  
Svartfläckig blåvinge ( *Maculinea arion* )  
Ärenprisnätfjäril ( *Euphydryas aurinia* )

### **Undantag kräldjur**

Utan hinder av ovanstående förbud under 3 a. är det tillåtet att infånga och flytta vilt levande exemplar av följande art när den påträffas på tomtmark. Om det inte är möjligt att infånga djuret och någon annan lämplig lösning inte finns får djuret dödas.

Huggorm ( *Vipera berus* )

### **Undantag kräldjur och groddjur**

Utan hinder av ovanstående förbud under 3 a. och b. får ägg (rom) och larver (yngel) från vilt levande exemplar av följande arter insamlas i begränsad omfattning och förvaras för studier av utvecklingen, men inte för kommersiella ändamål. Djuren skall snarast återutsättas på samma plats där de insamlades.

Förbudet gäller inte heller tillfälligt infångande av exemplar av följande arter för studier. Djuren får dock inte flyttas från platsen och skall snarast sättas tillbaka där de infångades.

Kopparödla ( *Anguis fragilis* )  
Mindre vattensalamander ( *Triturus vulgaris* )  
Skogsödla ( *Lacerta vivipara* )  
Vanlig groda ( *Rana temporaria* )  
Vanlig padda ( *Bufo bufo* )  
Åkergroda ( *Rana arvalis* )

### **Undantag ryggradslösa djur**

Utan hinder av ovanstående förbud under 3 c. får insamling av beläggexemplar som är av betydelse för dokumentering av arten ske för följande arter, om det inte finns något annat tillfredsställande alternativ och den berörda populationens fortbestånd inte påverkas negativt.



Den som ansvarat för en insamling skall senast den 31 januari varje år redovisa till länsstyrelsen vilka arter som insamlats föregående år, antalet exemplar av dessa, var de insamlats, samt syftet med insamlingen. Fullständiga fynduppgifter för nya lokaler, samt uppgift om i vilken samling exemplaren förvaras, skall lämnas till ArtDatabanken vid Sveriges lantbruksuniversitet i Uppsala. Det insamlade materialet skall vara tillgängligt för forskning.

Bred gulbrämad dykare ( *Dytiscus latissimus* )

Bred paljettdykare ( *Graphoderus bilineatus* )

Brun gräsfjäril ( *Coenonympha hero* )

Citronfläckad kärrtrollslända ( *Leucorrhina pectoralis* )

Grön mosaiktrollslända ( *Aeshna viridis* )

*Leucorrhina albifrons*

*Leucorrhina caudalis*